EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.9.2021
COM(2021) 608 final

2021/0309 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Roemenië

{SWD(2021) 276 final}

2021/0309 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Roemenië

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit[1], en met name artikel 20,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De COVID-19-uitbraak heeft ontwrichtende gevolgen gehad voor de economie van Roemenië. In 2019 bedroeg het bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking van Roemenië 36,8 % van het gemiddelde voor de Unie. Volgens de zomerprognose 2021 van de Commissie is het reële bbp van Roemenië in 2020 gedaald met slechts 3,9 % en wordt verwacht dat het in 2020 en 2021 cumulatief zal stijgen met 3,3 %. Risico's ten gevolge van de verslechtering van de lopende rekening en het verlies aan concurrentievermogen, wat die verslechtering ongunstig kan beïnvloeden, alsmede de steeds sneller toenemende overheidsschuld zijn reeds langer aanslepende problemen die gevolgen hebben voor de economische prestaties op middellange termijn. De bureaucratie en de ontoereikende capaciteit van overheidsinstanties om kwaliteitsdiensten, waaronder digitale diensten, te leveren, hebben een negatieve invloed op burgers en bedrijven, vooral op kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), terwijl de uitvoering van hervormingen en investeringen nauw verbonden is met de verbetering van de governance. Tegelijk heeft het hoge risico op armoede en sociale uitsluiting (een van de hoogste in de Unie) een ongunstige invloed op de potentiële output en duurzame en inclusieve groei.

(2) Op 9 juli 2019 en op 20 juli 2020 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Roemenië. De Raad heeft Roemenië met name aanbevolen alle nodige maatregelen te nemen om de pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaruit voortvloeiende herstel te ondersteunen en een begrotingsbeleid te voeren om een einde te maken aan het buitensporige tekort. Ook met betrekking tot de overheidsfinanciën heeft de Raad aanbevolen de naleving van de belastingwetgeving en de belastinginning te versterken, de houdbaarheid van het openbare pensioenstelsel en de levensvatbaarheid op lange

[1] PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

termijn van de pensioenfondsen van de tweede pijler te waarborgen door middel van omvattende structurele hervormingen, en te voorkomen dat permanente maatregelen worden genomen die de houdbaarheid van de begroting in gevaar zouden brengen. Voorts heeft de Raad aanbevolen de veerkracht van het gezondheidsstelsel te versterken, onder meer op het gebied van gezondheidswerkers en medische producten, en de toegang tot en de kostenefficiëntie van de gezondheidszorg te verbeteren, onder meer door de overschakeling op ambulante zorg. Bijzonder relevant voor sociale uitdagingen waren de aanbevelingen om de kwaliteit en inclusiviteit van het onderwijs te verbeteren, met name voor Roma en andere kansarme groepen, de vaardigheden te verbeteren door beroepsonderwijs en -opleiding en hoger onderwijs relevanter te maken voor de arbeidsmarkt, de dekking en kwaliteit van sociale diensten te vergroten en de hervorming van het minimale inclusie-inkomen te voltooien, en te zorgen voor een objectieve minimumloonvorming op een wijze die bevorderlijk is voor de werkgelegenheid en het concurrentievermogen. Daarnaast heeft de Raad Roemenië ook aanbevolen voor adequate inkomensvervanging zorgen en de sociale beschermingsmaatregelen en de toegang tot essentiële diensten uitbreiden voor iedereen. Om de COVID-19-crisis aan te pakken, werd Roemenië aanbevolen de gevolgen van de crisis voor de werkgelegenheid te beperken door flexibele arbeidsregelingen en activeringsmaatregelen te ontwikkelen, vaardigheden en digitaal leren te versterken en voor gelijke toegang tot onderwijs te zorgen. Voorts werd Roemenië aanbevolen de financiële stabiliteit en de robuustheid van de banksector te vrijwaren, te zorgen voor liquiditeitssteun voor de economie ten behoeve van huishoudens en ondernemingen, met name kmo's en zelfstandigen, en mature publieke investeringsprojecten te vervroegen en private investeringen aan te moedigen om het economisch herstel te bevorderen. Er werd aanbevolen de investeringen toe te spitsen op de groene en digitale transitie, met name op duurzaam vervoer, digitale diensteninfrastructuur, het schoon en efficiënt opwekken en gebruiken van energie en milieu-infrastructuur, rekening houdend met regionale ongelijkheden, ook in de steenkoolgebieden. De Raad heeft ook aanbevolen de kwaliteit en doeltreffendheid van het openbaar bestuur en de voorspelbaarheid van de besluitvorming te verbeteren, onder meer door de sociale partners op passende wijze te betrekken, en de corporate governance van staatsbedrijven te versterken. Na de voortgang bij de uitvoering van die landspecifieke aanbevelingen te hebben beoordeeld op het ogenblik dat het herstel- en veerkrachtplan werd ingediend, komt de Commissie tot de bevinding dat substantiële vooruitgang is geboekt met betrekking tot de landspecifieke aanbeveling om de financiële stabiliteit en de robuustheid van de banksector te vrijwaren en de aanbeveling inzake onmiddellijke respons vanuit het begrotingsbeleid om de pandemie doeltreffend te bestrijden en de economie en het daaropvolgende herstel te ondersteunen. Bovendien is volledig uitvoering gegeven aan de aanbeveling om voldoende liquiditeit voor kmo's en zelfstandigen te behouden.

(3) Op 2 juni 2021 heeft de Commissie een diepgaande evaluatie op grond van artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad bekendgemaakt[2] voor Roemenië. Op basis van haar analyse heeft de Commissie geconcludeerd dat Roemenië macro-economische onevenwichtigheden ondervindt, met name in verband met risico's op verliezen aan kostenconcurrentievermogen, een

[2] Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

verslechterende externe positie en groter wordende tekorten op de lopende rekening tegen een achtergrond van expansief begrotingsbeleid en een onvoorspelbaar ondernemingsklimaat.

(4) Op 31 mei 2021 heeft Roemenië overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. De indiening van het plan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De nationale zeggenschap over de herstel- en veerkrachtplannen vormt de basis voor de succesvolle uitvoering ervan en voor hun blijvende invloed op nationaal niveau en geloofwaardigheid op Europees niveau. Overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de beoordelingsrichtsnoeren van bijlage V bij die verordening.

(5) De herstel- en veerkrachtplannen moeten gericht zijn op de algemene doelstellingen van de bij Verordening (EU) 2021/241 ingestelde herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") en het bij Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad[3] vastgestelde herstelinstrument van de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis. Ze moeten de economische, sociale en territoriale cohesie van de Unie bevorderen door bij te dragen tot de zes pijlers van artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241.

(6) De tenuitvoerlegging van de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten zal een gecoördineerde inspanning met investeringen en hervormingen in de hele Unie vormen. Via de gecoördineerde en gelijktijdige tenuitvoerlegging van die investeringen en hervormingen en de uitvoering van grensoverschrijdende en meerlandenprojecten zullen dergelijke hervormingen en investeringen elkaar versterken en positieve overloopeffecten in de Unie genereren. Zo zal ongeveer een derde van de impact van de faciliteit op de groei en werkgelegenheid in de lidstaten komen van overloopeffecten uit andere lidstaten.

Evenwichtige respons die bijdraagt aan de zes pijlers

(7) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt a), van en criterium 2.1 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 vormt het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van Roemenië en de financiële bijdrage en de aangevraagde steun via leningen.

(8) Het plan volgt een holistische benadering om herstel te bewerkstelligen en de potentiële groei te verhogen en tegelijkertijd de sociaal-economische en institutionele veerkracht te vergroten. Het plan bevat elkaar versterkende en samenhangende hervormingen en investeringen die betrekking hebben op beleidsgebieden van Europees belang en rond de zes pijlers zijn gestructureerd.

[3] Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad van 14 december 2020 tot vaststelling van een herstelinstrument van de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 23).

(9) Het plan is sterk gericht op de pijler van groene transitie met energie- en klimaatgerelateerde maatregelen, met vlaggenschiphervormingen inzake de uitfasering van steenkool en het koolstofvrij maken van het wegvervoer. Verwacht wordt dat de hervormingen en investeringen aanzienlijk zullen bijdragen tot het koolstofvrij maken van de energiesector en het potentieel voor het gebruik van hernieuwbare energie zullen ontsluiten. De sterke nadruk op energie-efficiëntie van particuliere en openbare gebouwen, digitalisering van het weg- en spoorvervoer en de uitrol van elektrische oplaadinfrastructuur, aanpassing aan de klimaatverandering en circulaire economie zullen ook de groene transitie in alle sectoren van de economie vergemakkelijken. Het plan draagt ook bij aan de digitale transitie. Maatregelen die bijdragen aan digitale doelstellingen zijn aanwezig in het hele plan, in de verschillende componenten, en zijn gericht op de digitalisering van het openbaar bestuur (met inbegrip van gezondheid, justitie, milieu, werkgelegenheid en sociale bescherming) en bedrijven, connectiviteit, cyberbeveiliging en digitale vaardigheden.

(10) Verschillende onderdelen van het plan hebben het potentieel om slimme en duurzame groei bevorderen. Het plan bevat een reeks maatregelen die, onder meer door het gebruik van nieuwe financiële instrumenten en de oprichting van een nationale ontwikkelingsbank, naar verwachting direct of indirect particuliere investeringen zullen ondersteunen, onder meer voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), en een boost zullen geven aan het vermogen van het land om investeringen aan te trekken en nieuwe bedrijven en banen te creëren. Het plan is ook gericht op het versterken van de houdbaarheid van de begroting door middel van belangrijke hervormingen van de belastingdienst, het belastingkader, het begrotingsbeheer en het pensioenstelsel. Het plan beoogt de sociale en territoriale samenhang te versterken door middel van structurele maatregelen op de arbeidsmarkt en belangrijke hervormingen en investeringen die gericht zijn op stedelijke en plattelandsontwikkeling, die naar verwachting de territoriale verschillen op regionaal, intraregionaal en intraprovinciaal niveau zullen verkleinen.

(11) De voorgestelde hervormingen en investeringen zullen naar verwachting de algehele veerkracht van het gezondheidszorgstelsel, met inbegrip van de digitalisering ervan, versterken. Tot slot zijn de maatregelen in het plan bedoeld om de volgende generaties te helpen, voornamelijk door uitdagingen op het gebied van kwaliteit, rechtvaardigheid en infrastructuur in het onderwijsstelsel aan te pakken. De modernisering van de infrastructuur van scholen en universiteiten in stedelijke en plattelandsgebieden, de digitalisering van het onderwijs en een systeem van studiebeurzen om het percentage voortijdige schoolverlaters terug te dringen, zijn de belangrijkste maatregelen om deze uitdagingen aan te pakken.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

(12) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt b), van en criterium 2.2 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.2 van bijlage V bij die verordening zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de tot Roemenië gerichte landspecifieke aanbevelingen, met inbegrip van de begrotingsaspecten en de aanbevelingen die krachtens artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 zijn gedaan, of de uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die officieel door de Commissie zijn vastgesteld in het kader van het Europees Semester. De aanbevelingen in verband met de onmiddellijke respons vanuit

het begrotingsbeleid op de pandemie kunnen worden geacht buiten het toepassingsgebied van het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië te vallen, ondanks het feit dat Roemenië over het algemeen adequaat en voldoende heeft gereageerd op de onmiddellijke behoefte om de economie in 2020 en 2021 met budgettaire middelen te ondersteunen, in overeenstemming met de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact. In de aanbevelingen werd er ook op gewezen dat Roemenië een begrotingsbeleid moet voeren dat in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad uit hoofde van artikel 126, lid 7, van het Verdrag om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie. Op 18 juni 2021 heeft de Raad Roemenië aanbevolen uiterlijk in 2024 een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie, waarbij 15 oktober 2021 voor Roemenië als uiterste termijn geldt om doeltreffende actie te ondernemen en verslag uit te brengen over zijn consolidatiestrategie.

(13) Het plan omvat een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een aanzienlijk deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn beschreven in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het Europees Semester in 2019 en 2020 tot Roemenië heeft gericht. Met name de in het plan opgenomen hervormingen en investeringen zullen naar verwachting een bijdrage leveren op het gebied van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en het pensioenstelsel, de gezondheidszorg, het openbaar bestuur, het ondernemingsklimaat, het onderwijs en de groene en digitale transitie.

(14) De volledige digitalisering van de belastingdienst en de geleidelijke afschaffing van buitensporige belastingprikkels, alsook een verbeterd begrotingskader, zullen bijdragen tot de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Het plan is ook gericht op het waarborgen van de houdbaarheid en billijkheid van het openbare pensioenstelsel. Hervormingen in de gezondheidszorg, in combinatie met investeringen in digitalisering, zullen de toegankelijkheid, kosteneffectiviteit en veerkracht van de gezondheidszorg naar verwachting verbeteren.

(15) Empirisch onderbouwde besluitvorming, langetermijnplanning en openbare raadplegingen en maatregelen ter verbetering van het aanbestedingsproces, de versterking van de doeltreffendheid en onafhankelijkheid van het gerechtelijk stelsel en de bestrijding van corruptie zullen bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit en de doeltreffendheid van het openbaar bestuur. Bij hervormingen op het gebied van de vaststelling van minimumlonen, de versterking van de corporate governance van staatsbedrijven en de sociale dialoog wordt ook rekening gehouden met de reeds lang bestaande landspecifieke aanbevelingen. Het plan is ook gericht op de ontwikkeling van een eenvormig, inclusief en hoogwaardig stelsel voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang, in combinatie met investeringen in kinderopvang.

(16) Dit besluit doet geen afbreuk aan Beschikking 6569 van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie. De ijkpunten in de bijlage bij die beschikking zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat Roemenië voldoet aan de waarde van de rechtsstaat, zoals bepaald in artikel 2 VEU, en zijn bindend voor Roemenië. Roemenië moet passende maatregelen nemen om aan deze ijkpunten te voldoen, met inachtneming van het in artikel 4, lid 3, VEU neergelegde beginsel van loyale samenwerking, de verslagen die de Commissie op grond van die beschikking opstelt, en met name de aanbevelingen in die verslagen.

(17) Het plan bevordert duurzame en digitale investeringen en ondersteunt onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten. Hervormingen inzake de uitfasering van steenkool, de totstandbrenging van een overheidscloud en de invoering van de elektronische identiteitskaart dragen bij aan de ondersteuning van de groene en digitale transitie.

(18) Door de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken, zal het plan naar verwachting ook bijdragen tot het corrigeren van de onevenwichtigheden waarmee Roemenië te kampen heeft en die in 2020 in de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 zijn vastgesteld, met name wat betreft de risico's van verlies aan kostenconcurrentievermogen, een verslechterende externe positie en een toenemend tekort op de lopende rekening, in een context van expansief begrotingsbeleid en een onvoorspelbaar ondernemingsklimaat.

Bijdrage aan het groeipotentieel, de jobcreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht

(19) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van en criterium 2.3 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op het versterken van het groeipotentieel, de jobcreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Roemenië, waarmee wordt bijgedragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer door middel van de bevordering van beleid inzake kinderen en jongeren, alsmede op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis en daarmee het bevorderen van de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie.

(20) Uit simulaties van de diensten van de Commissie blijkt dat het herstel- en veerkrachtplan, samen met de overige maatregelen van het herstelinstrument van de Europese Unie, het bbp van Roemenië tegen 2026 met 1,8 % kan verhogen tot 2,9 %, waarbij de mogelijke positieve effecten van structurele hervormingen, die aanzienlijk kunnen zijn, buiten beschouwing worden gelaten.

(21) De uitvoering van sociale en onderwijshervormingen en investeringen zal naar verwachting een aantal van de reeds lang bestaande kwetsbaarheden en structurele tekortkomingen aanpakken en de groei stimuleren. Het plan omvat maatregelen om het openbaar bestuur te versterken, particuliere investeringen te ondersteunen, met name voor kmo's, en het ondernemingsklimaat te versterken, onder meer door de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen.

(22) De hervormingen van het plan op het gebied van onderwijs en de arbeidsmarkt zullen naar verwachting bijdragen tot een sterkere arbeidsmarkt en de groei bevorderen. De vlaggenschiphervormingen inzake de uitfasering van steenkool en het koolstofvrij maken van het vervoer, en investeringen ter bevordering van de groene en digitale transitie zullen naar verwachting het concurrentievermogen stimuleren en de economie in het algemeen duurzamer maken.

(23) Een reeks maatregelen zal naar verwachting bijdragen tot de sociale cohesie en de Europese pijler van sociale rechten. Het gaat onder meer om de uitbreiding van de beschikbaarheid van hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang, de uitvoering van de hervorming van het minimale inclusie-inkomen, hervormingen van de gezondheidszorg en de invoering van een vouchersysteem, dat de arbeidsmarktparticipatie van inactieven en de toegang tot sociale diensten voor pas aangeworven werknemers kan vergroten.

(24) De sociale veerkracht zal naar verwachting verbeteren als gevolg van de onderwijshervormingen en -investeringen die in het plan zijn opgenomen. Een goed opgeleide beroepsbevolking en het terugdringen van voortijdig schoolverlaten moeten ervoor zorgen dat de economie beter bestand is tegen toekomstige schokken en dat de bevolking zich beter kan aanpassen aan veranderende economische patronen.

(25) Armoede en inkomensongelijkheid zijn toegenomen tijdens de uitbraak van de pandemie, en er blijven regionale verschillen bestaan, waarbij kwetsbare groepen zwaarder worden getroffen. Het plan heeft tot doel bij te dragen tot de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten door beleidsmaatregelen voor kinderen en jongeren te bevorderen. Verwacht wordt dat hervormingen en investeringen een antwoord zullen bieden op structurele problemen op gebieden waar de pandemie haar tol heeft geëist, met bijzondere aandacht voor gezondheid, onderwijs en het ondernemingsklimaat. Daarnaast zullen investeringen in basisvervoersinfrastructuur in momenteel slecht verbonden regio's van het land en digitale connectiviteit in plattelandsgebieden essentieel zijn om de regio' s binnen het land dichter tot elkaar te brengen.

Geen ernstige afbreuk doen

(26) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van en criterium 2.4 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad[4] (het beginsel "geen ernstige afbreuk doen").

(27) Overeenkomstig de technische richtsnoeren in de mededeling van de Commissie "Technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen aan" in het kader van de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht"[5] heeft Roemenië bewijsmateriaal en waarborgen verstrekt waaruit blijkt dat de maatregelen voor de uitvoering van de hervormingen en investeringen in het plan naar verwachting niet zullen leiden tot ernstige afbreuk aan een van de zes milieudoelstellingen, namelijk de mitigatie van klimaatverandering, de adaptatie aan klimaatverandering, het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, de circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en de ecosystemen. Roemenië stelt voor waar nodig risicobeperkende maatregelen te nemen om ernstige afbreuk te vermijden, wat door de mijlpalen moet worden gewaarborgd.

(28) Er is bijzondere aandacht besteed aan maatregelen met een effect op de milieudoelstellingen dat een grondig onderzoek rechtvaardigt. Met name investeringen in wegen gaan gepaard met een hervorming op het gebied van het koolstofvrij maken van het vervoer, die groene belastingmaatregelen omvat, evenals stimulansen voor emissievrije voertuigen, het slopen van vervuilende voertuigen, maatregelen voor verkeersveiligheid en een zeer aanzienlijke toename van het aantal elektrische laadstations. Het plan toont ook aan dat de aanleg van het distributienetwerk dat het

[4] Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

[5] PB C 58 van 18.2.2021, blz. 1.

vervoer van groene waterstof in de regio Oltenia mogelijk maakt, toekomstbestendig is, aangezien het in 2030 100 % hernieuwbare waterstof en/of andere hernieuwbare gassen zal vervoeren, te beginnen met ten minste 20 % van de hernieuwbare waterstof wanneer het uiterlijk op 30 juni 2026 in gebruik wordt genomen. Deze voorwaarden worden geverifieerd aan de hand van tussentijdse mijlpalen op het moment van de gunning van het contract. De naleving van het beginsel "geen ernstige afbreuk" bij investeringen in met gas gestookte warmtekrachtkoppeling die is toegestaan voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en koolstofarme gassen, wordt gewaarborgd door de goedkeuring en uitvoering van een nationale strategie en een nationaal actieplan voor waterstof en de installatie van productiecapaciteit voor hernieuwbare waterstof, de sluiting van met steenkool en bruinkool gestookte centrales en warmtecentrales, een aanzienlijke extra capaciteit voor hernieuwbare energiebronnen en concrete hervormingen en investeringen om het aandeel van hernieuwbare energiebronnen te vergroten. Verwacht wordt dat bij renovatie verkregen afval wordt behandeld volgens de beginselen van de circulaire economie. De maatregelen op het gebied van afvalverwerking en recycling mogen geen investeringen in verbranding of mechanisch-biologische behandeling bevatten volgens het beginsel "geen ernstige afbreuk". Maatregelen ter vervanging van het wagenpark zorgen ervoor dat alleen schone voertuigen voor financiering in aanmerking komen. Tot slot wordt niet verwacht dat investeringen in waterbeheer zullen leiden tot een verslechtering van de ecologische toestand van de betrokken waterlichamen, omdat rekening wordt gehouden met de bevindingen en voorwaarden die zijn vastgesteld in de uitgebreide en cumulatieve milieueffectbeoordeling die met het oog op deze investeringen moet worden uitgevoerd.

Bijdrage aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

(29) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt e), van en criterium 2.5 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen zijn goed voor 41 % van de totale toewijzing van het herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. In overeenstemming met artikel 17 van die verordening is het herstel- en veerkrachtplan consistent met de in het nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030 vervatte informatie.

(30) Het herstel- en veerkrachtplan omvat langetermijnhervormingen en investeringen die bijdragen tot de groene transitie. Het plan omvat een hervorming van de uitfasering van met steenkool en bruinkool gestookte elektriciteitscentrales tegen 2032, hetgeen van cruciaal belang is voor het koolstofvrij maken van de energiesector en het ontsluiten van het potentieel voor het gebruik van hernieuwbare energie. Hervormingen ter bevordering van duurzaam vervoer omvatten het koolstofvrij maken van het wegvervoer, groene belastingen, stimulansen voor emissievrije voertuigen, modal shift naar vervoer per spoor en over water, en maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Het plan is ook sterk gericht op energie-efficiëntie van particuliere en openbare gebouwen. De invoering van groene begrotingsplanning, de digitalisering van het weg- en spoorvervoer en de uitrol van elektrische oplaadinfrastructuur, de adaptatie aan de klimaatverandering en de circulaire economie zullen naar verwachting ook de groene transitie in alle sectoren van de economie vergemakkelijken.

(31) Met diverse hervormingen en investeringen in de bosbouwsector, zoals de goedkeuring van de nationale bosstrategie en de ecologische wederopbouw van habitats en de instandhouding van soorten, zal het plan naar verwachting ook bijdragen tot het behoud en herstel van de biodiversiteit. De uitvoering van hervormingen en investeringen op het gebied van hulpbronnenefficiëntie, materiaalhergebruik en afvalvermindering moet waarborgen dat Roemenië tegen 2030 overschakelt op een circulaire economie.

Bijdrage aan de digitale transitie

(32) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van en criterium 2.6 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de digitale transitie of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de digitale doelstellingen zijn goed voor 20,5 % van de totale toewijzing van het plan, berekend volgens de in bijlage VII bij Verordening (EU) 2021/241 beschreven methode.

(33) Verwacht wordt dat met het plan uitdagingen op het gebied van digitalisering van het openbaar bestuur zullen worden aangepakt, aangezien het een omvattend pakket hervormingen en investeringen voorstelt om burgers en bedrijven veilige, interoperabele, kostenefficiënte en snelle gebruikersgerichte diensten aan te bieden. Het plan omvat een nieuwe wet inzake de interoperabiliteit van informatiesystemen, waarin naar verwachting de uniforme reeks normen en regels wordt beschreven die overheidsinstanties moeten toepassen voor de ontwikkeling van toepassingen in een veilige en duurzame omgeving, een "Government Cloud Act" met de verantwoordelijkheden en taken voor het ontwerp, de uitvoering, de ontwikkeling en het beheer van cloudinfrastructuur, -technologieën en -diensten, een cyberbeveiligingsstrategie en een hervorming ter uitvoering van de aanbevelingen van de gemeenschappelijke EU-toolbox voor connectiviteit en de 5G-beveiligingswet, die de basis legt voor de uitrol van 5G. Hervormingen worden geschraagd door een breed scala aan belangrijke investeringen, zoals de ontwikkeling van de overheidscloud, de digitalisering van de gezondheidszorg, het gerechtelijk stelsel, het milieu, de werkgelegenheid en de sociale bescherming, overheidsopdrachten, niet-gouvernementele organisaties, connectiviteit voor witte gebieden, het waarborgen van cyberbeveiliging voor verschillende structuren en het verbeteren van digitale vaardigheden voor ambtenaren en de bevolking in het algemeen. De invoering van de elektronische identiteitskaart zal naar verwachting de digitale interactie tussen openbare/particuliere entiteiten en burgers vergemakkelijken. Met de opneming van de definitie van nieuwe digitale beroepen in de beroepenclassificatie, wordt bovendien verwacht dat de arbeidsmarkt zich zal aanpassen aan de recentste ontwikkelingen in de digitale sector.

(34) Het plan ondersteunt ook de digitalisering van het weg- en spoorvervoer, vergemakkelijkt de naleving van de wetgeving door de belastingbetalers door de ontwikkeling van digitale diensten, het actualiseren van systemen en toepassingen van de belastingautoriteiten en de douanediensten. De bedrijfssector zal naar verwachting profiteren van aanzienlijke investeringen die de digitalisering van zowel kmo's als grote ondernemingen moeten versnellen, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling en toepassing van geavanceerde technologieën (zoals blockchain, kwantum, cloudcomputing, kunstmatige intelligentie). Een onderliggende hervorming zal naar verwachting de regelgevingsvereisten in verband met het bedrijfsleven stroomlijnen, vereenvoudigen en volledig digitaliseren (zoals het opzetten van een

bedrijf, het verlaten van de markt/sluiten van een bedrijf en regelgevingsvereisten voor de rapportage van arbeidsmarktverplichtingen voor ondernemingen). Wat het onderwijs betreft, omvatten de hervormingen normen om de kwaliteit van online-onderwijsactiviteiten en de afstemming van het onderwijssysteem op het Europees kader voor digitale competenties (DigComp) voor studenten te waarborgen. De overeenkomstige investeringen hebben betrekking op de ontwikkeling van thematische opleidingscursussen voor digitale geletterdheid en digitale pedagogische competenties, met name voor leerkrachten in plattelandsgebieden en andere achtergestelde omgevingen, subsidies voor informatielaboratoria en slimme hubs, de ontwikkeling van open onderwijsmiddelen en regelingen voor de digitalisering van universiteiten.

(35) Alle onderdelen van het plan omvatten maatregelen die rechtstreeks tot de digitale transformatie bijdragen of de daarmee samenhangende uitdagingen aanpakken. De essentiële onderdelen zijn de digitale transformatie, gevolgd door onderwijs, duurzaam vervoer, ondersteuning van het bedrijfsleven en O&O&I. De maatregelen die bijdragen aan de digitale transformatie zullen naar verwachting de doeltreffendheid van het openbaar bestuur verbeteren, de administratieve lasten verminderen, het concurrentievermogen van de bedrijven vergroten en delen van de bevolking (met name studenten, leerkrachten en ambtenaren) toerusten met digitale basisvaardigheden en geavanceerde digitale vaardigheden, wat voor synergieën in de gehele economie kan zorgen. De digitale dimensie wordt versterkt met een grensoverschrijdende dimensie, aangezien Roemenië naar verwachting zal deelnemen aan een meerlandenproject inzake energiezuinige processoren en halfgeleiderchips, dat is gepland als een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang.

Blijvende effecten

(36) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van en criterium 2.7 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Roemenië.

(37) De in het plan voorgestelde hervormingen zullen naar verwachting bijdragen tot het vermogen van Roemenië om langetermijnresultaten en structurele veranderingen te bereiken. De hervorming inzake aanwerving, lonen en loopbaanontwikkeling in de overheidssector zal naar verwachting geschoolde en professionele werknemers aantrekken. Een onafhankelijke evaluatie en de goedkeuring van de onderstaande aanbevelingen moeten het belastingstelsel eerlijker en efficiënter maken. De hervorming van het pensioenstelsel moet het systeem eerlijker en duurzamer maken. De hervorming van de energiesector moet bijdragen tot het koolstofarm maken van de energieproductie. Een ruimer gebruik van groene belastingen zal naar verwachting burgers en bedrijven stimuleren om milieuvriendelijker te handelen en tegelijkertijd het belastingstelsel eerlijker maken voor niet-vervuilende stoffen. De ontwikkeling van grootstedelijke gebieden en consortia op het platteland zal naar verwachting leiden tot een uitbreiding van de beleidsinstrumenten waarover naburige gemeenten beschikken om grensoverschrijdende problemen zoals verkeerscongestie, luchtvervuiling, waterbeheer en huisvestingsbeleid aan te pakken. Evenzo zullen wettelijke bepalingen de vrijwillige fusie van onderzoeksinstellingen aanmoedigen, waardoor de onderzoeks- en innovatiecapaciteit van het land wordt vergroot.

(38) Het plan bevat investeringen die naar verwachting een blijvend effect zullen hebben en de groene en digitale transitie van de economie zullen ondersteunen. De maatregelen op digitaal gebied in het plan zijn bedoeld om het digitaliseringsniveau van de

betrokken instellingen te verhogen, wat naar verwachting een blijvend effect zal hebben op de kwaliteit van de diensten, het ondernemingsklimaat en het optimale gebruik van overheidsgegevens. Dit betreft essentiële gebieden zoals het gerechtelijk stelsel, de sociale zekerheid, het gezondheidsstelsel, het cyberbeveiligingskader of platforms om interacties tussen overheidsdiensten en burgers of bedrijven te verbeteren. Het plan draagt bovendien bij aan de goede werking van het openbaar bestuur in Roemenië. Naar verwachting zullen positieve arbeidsmarktresultaten optreden als gevolg van de complementariteit tussen de invoering van de voucherregeling voor huishoudelijk personeel, de verbetering van de door de diensten voor arbeidsvoorziening aangeboden digitale diensten en de uitrol van programma's voor de ontwikkeling van digitale vaardigheden. De kwaliteit van de openbare gezondheidszorg en de toegang tot gezondheidszorg zullen naar verwachting verbeteren als gevolg van de toepassing van een op prestaties gebaseerd uitbetalingssysteem voor zorgverleners, een beter personeelsbeheer in de gezondheidszorg en investeringen in gezondheidszorginfrastructuur. Met de oprichting van de taskforce om hervormingen en investeringen op het gebied van digitale transformatie uit te voeren en te monitoren, moeten ambtenaren specifieke digitale vaardigheden ontwikkelen, zodat de verlening van hoogwaardige overheidsdiensten voortdurend kan worden verbeterd.

(39) Het blijvende effect van het plan kan ook worden vergroot via synergieën tussen het plan en andere programma's, waaronder die welke uit de cohesiefondsen worden gefinancierd, met name door de diepgewortelde territoriale problemen grondig aan te pakken en een evenwichtige ontwikkeling te stimuleren.

Monitoring en uitvoering

(40) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van en criterium 2.8 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om te zorgen voor een doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de beoogde mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.

(41) Voor de uitvoering en monitoring van het herstel- en veerkrachtplan wordt multi-level governance overwogen. Op centraal niveau wordt de coördinatie verzorgd door het interministerieel comité voor de coördinatie van het herstel- en veerkrachtplan, dat de vooruitgang bij de uitvoering van het plan onderzoekt, in nauwe samenwerking met het ministerie van Investeringen en Europese Projecten (MIPE). Het MIPE is aangewezen als nationaal coördinator voor de voorbereiding van, de onderhandelingen over en de goedkeuring van het plan, en wordt bijgestaan door het ministerie van Openbare Financiën (voor taken in verband met de ondertekening van de leningsovereenkomst en de financieringsovereenkomst). Voor deze taak wordt binnen het MIPE een gespecialiseerde structuur opgericht. De tenuitvoerlegging van het herstel- en veerkrachtplan wordt gewaarborgd door vakministeries en hun ondergeschikte structuren, via het sluiten van financieringsovereenkomsten met het MIPE. De contracten bevatten bepalingen met betrekking tot de monitoring van de investeringen en hervormingen, de uitvoering van de financiële planning en rapportageverplichtingen. In het plan is ook bepaald dat een onafhankelijk auditorgaan verantwoordelijk zal zijn voor de uitvoering van audits en controles. Dit orgaan is dezelfde auditautoriteit als die voor de Europese structuur- en investeringsfondsen en is onafhankelijk van het coördinerende orgaan en de instellingen die verantwoordelijk

zijn voor de uitvoering van de hervormingen en investeringen. De versterking van de bestuurlijke capaciteit, onder meer door extra personeel in dienst te nemen, wordt vastgelegd in een rechtshandeling, om te zorgen voor een tijdige en doeltreffende uitvoering van de maatregelen van het plan. Het governancemodel voorziet in de toewijzing van duidelijke verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het plan, het toezicht op de voortgang en de verslaglegging. De mijlpalen en streefdoelen van het Roemeense plan zijn duidelijk en realistisch, en geven de in het plan beoogde investeringen en hervormingen goed weer. De indicatoren zijn relevant, aanvaardbaar en voldoende robuust. De mijlpalen en streefdoelen zijn ook relevant voor reeds voltooide maatregelen die in aanmerking komen overeenkomstig artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Om een betalingsverzoek te kunnen rechtvaardigen, moeten deze mijlpalen en streefdoelen in de loop van de tijd op bevredigende wijze worden bereikt.

(42) Overeenkomstig artikel 34 van Verordening (EU) 2021/241 moeten de lidstaten ervoor zorgen dat wordt meegedeeld en erkend dat er sprake is van financiële steun in het kader van de faciliteit. In het kader van het bij Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad[6] ingestelde instrument voor technische ondersteuning kan om technische ondersteuning worden verzocht om de lidstaten bij te staan bij de uitvoering van hun herstel- en veerkrachtplan.

Kostenberekening

(43) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van en criterium 2.9 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 is de in het herstel- en veerkrachtplan verstrekte motivering voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt het met het kostenefficiëntiebeginsel en staan de kosten in verhouding tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen.

(44) Voor het merendeel van de maatregelen zijn de verstrekte informatie en bewijsstukken over de geraamde totale kosten over het geheel genomen gedetailleerd en duidelijk. In de meeste gevallen heeft Roemenië informatie verstrekt over actuele investeringsprojecten of soortgelijke investeringsprojecten uit het verleden of over vergelijkende gegevens voor de belangrijkste kostenfactoren waarmee de meeste kostenramingen kunnen worden onderbouwd. Voor de meeste maatregelen bevat de informatie over de geraamde totale kosten duidelijke bewijsstukken of relevante referenties ter staving van de toegepaste referentiekosten per eenheid. Voor bepaalde maatregelen had nadere informatie met gedetailleerdere ramingen en rechtvaardigingen meer zekerheid kunnen bieden dat de kosten redelijk en plausibel zijn. Omdat voor die kostenramingen de gebruikte methode niet voldoende is uitgelegd en het verband tussen de onderbouwing en de eigenlijke kosten soms niet volledig duidelijk is, wordt voor beoordeling van het criterium kostenberekening een matige score toegekend. Roemenië heeft voldoende informatie en bewijsstukken verstrekt waaruit blijkt dat de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan dat uit hoofde van de faciliteit moet worden gefinancierd, niet worden gedekt door bestaande of geplande financiering door de Unie. Tot slot zijn de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in overeenstemming met het

[6] Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad van 10 februari 2021 tot vaststelling van een instrument voor technische ondersteuning (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 1).

kostenefficiëntiebeginsel en staan ze in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

(45) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van en criterium 2.10 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die op grond van deze verordening zijn verstrekt, te voorkomen, op te sporen en recht te zetten, en wordt verwacht dat de regelingen daadwerkelijk dubbele financiering in het kader van de verordening en andere Unieprogramma's zullen voorkomen. Dit laat de toepassing onverlet van andere instrumenten om de naleving van het Unierecht te bevorderen en te handhaven, onder meer het voorkomen, opsporen en corrigeren van corruptie, fraude en belangenconflicten, en het beschermen van de begroting van de Unie overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad[7].

(46) Het interne controlesysteem dat in het herstel- en veerkrachtplan is beschreven, berust op robuuste processen en structuren, en definieert duidelijk de actoren en hun rollen en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van interne controletaken. Het interne controlesysteem en andere relevante regelingen, zoals de regeling voor de verzameling en bekendmaking van gegevens over eindontvangers, zullen naar verwachting corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van middelen uit hoofde van Verordening (EU) 2021/241 voorkomen, opsporen en corrigeren en overlapping met financiering uit hoofde van andere programma's van de Unie vermijden. Er moet worden voorzien in een gegevensopslagsysteem voor het toezicht op de uitvoering van de faciliteit dat uiterlijk bij het eerste betalingsverzoek operationeel moet zijn. Een mijlpaal moet ervoor zorgen dat het systeem ten minste de volgende functies omvat: a) het verzamelen van gegevens en het monitoren van de verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen; en b) het verzamelen, opslaan en toegankelijk maken van de op grond van artikel 22, lid 2, punt d), i) tot en met iii), van de verordening vereiste gegevens.

(47) Er moeten specifieke maatregelen worden genomen om de naleving van de regels inzake overheidsopdrachten te controleren, corruptie te voorkomen en financiële belangen te beschermen. De auditautoriteit van de Rekenkamer baseerde haar auditaanpak op een systeemstrategie die zowel het bestaande systeem voor de rapportage van de mijlpalen en streefdoelen als het interne controlesysteem voor de preventie, opsporing en correctie van fraude, belangenconflicten, corruptie en dubbele financiering omvat. Het plan bevat informatie over de administratieve capaciteit van de instanties die het plan in Roemenië zullen monitoren, controleren en uitvoeren, en van de instanties die auditactiviteiten zullen uitvoeren. Het geeft ook informatie over het juridische mandaat van de verschillende organen. De goedkeuring van een volledig wettelijk mandaat voor de coördinerende instantie en het ministerie van Openbare Financiën, met inbegrip van de precieze activiteiten die door het auditorgaan moeten worden uitgevoerd, zal naar verwachting pas plaatsvinden na de goedkeuring van het plan. Daarom wordt de inwerkingtreding van de noodverordening van de regering inzake het financiële, uitvoerings-, controle- en auditmechanisme ingevoerd als een

[7] Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 1).

mijlpaal waaraan moet worden voldaan voordat het eerste betalingsverzoek wordt ingediend.

Coherentie van het plan

(48) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van en criterium 2.11 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van hervormingen en publieke investeringsprojecten die coherente acties vormen.

(49) Het plan is opgebouwd rond zes samenhangende pijlers ter ondersteuning van het herstel van de Roemeense economie, de bijdrage aan de groene en digitale transitie en de vergroting van de veerkracht ervan op de weg naar een duurzamere en inclusievere groei. Elke pijler is opgebouwd rond componenten met samenhangende pakketten van elkaar versterkende en complementaire hervormingen en investeringen. Alle pijlers streven complementaire en coherente doelstellingen na. Het plan vertoont geen inconsistenties of tegenstrijdigheden tussen pijlers of componenten. De grote investeringen in wegeninfrastructuur gaan gepaard met flankerende maatregelen om het wegvervoer koolstofvrij te maken en zijn dus in overeenstemming met de doelstellingen van de pijler van de groene transitie. Ook investeringen in gasinfrastructuur en elektriciteitsproductie begeleiden de overgang naar een koolstofvrije energiesector, in het kader van de hervorming met betrekking tot de uitfasering van steenkool. De noodzaak om systematische complementariteit met de financiering van het cohesiebeleid tot stand te brengen, is duidelijk en in de componenten worden voorbeelden gepresenteerd. De scheidingslijnen zijn voldoende ontwikkeld en moeten ook in aanmerking worden genomen bij de afronding van de partnerschapsovereenkomst en de programma's van het cohesiebeleid.

Gelijkheid

(50) Het herstel- en veerkrachtplan bevat een reeks maatregelen die naar verwachting zullen helpen de uitdagingen van het land aan te pakken op het gebied van gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen. Het gaat onder meer om maatregelen om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap, onder meer met betrekking tot de toegankelijkheid van vervoer, gebouwen en digitale overheidsdiensten. Wat gendergelijkheid betreft, omvat het plan maatregelen om de pensioenleeftijd op termijn gelijk te trekken, alsook een minimumdrempel van 50 % voor de deelname van vrouwen aan opleidingsprogramma's voor de ontwikkeling van digitale vaardigheden. Het plan bevat ook doelstellingen om de participatie van kwetsbare personen (waaronder personen met een handicap, ouderen en Roma of andere minderheden) op de arbeidsmarkt te stimuleren.

Zelfbeoordeling van de beveiliging

(51) Overeenkomstig artikel 18, lid 4, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 bevat het plan een zelfbeoordeling van de beveiliging van investeringen met betrekking tot de overheidscloud en 5G-netwerken. Voor de overheidscloud noemt Roemenië risico's in verband met bestuur, dienstverleningsstrategie, uitvoering van de architectuur, beveiliging van infrastructuur, toegangscontrole en identiteitsbeheer, informatie- en gegevensbeheer, IT-activiteiten, beheer van technologieaanbieders en duurzaamheid, met inbegrip van mogelijke maatregelen om de risico's te beperken. Wat betreft connectiviteitsmaatregelen, met name voor het gebruik van 5G-netwerken, houden risicoscenario's verband met ontoereikende beveiligingsmaatregelen, de 5G-

toeleveringsketen, risicoscenario's in verband met de modus operandi van belangrijke dreigingsactoren, risico's in verband met de onderlinge afhankelijkheid tussen 5G-netwerken en andere kritieke systemen en scenario's voor het eindgebruikersrisico van apparaten. Risicobeperkende maatregelen omvatten onder meer de ontwikkeling van een nationaal regelgevingskader voor cyberbeveiliging en een defensie- en cyberbeveiligingswet. Het plan omvat ook hervormingen ter uitvoering van de gemeenschappelijke EU-toolbox voor connectiviteit en de inwerkingtreding van de 5G-beveiligingswet.

Grensoverschrijdende of meerlandenprojecten

(52) Het herstel- en veerkrachtplan omvat investeringen langs de trans-Europese vervoerscorridors (TEN-T). Daarnaast zal de ontwikkeling van ten minste 315 km van het European Rail Transport Management System naar verwachting de interoperabiliteit met de spoorwegsystemen van andere lidstaten mogelijk maken. Het plan wil ook de deelname ondersteunen van Roemeense ondernemingen aan het meerlandenproject inzake energiezuinige processors en halfgeleiderchips dat naar verwachting zal worden uitgevoerd door middel van deelname aan of associatie met een gepland belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang.

Raadplegingsproces

(53) In het herstel- en veerkrachtplan wordt vermeld dat Roemenië een breed scala aan belanghebbenden heeft geraadpleegd, waaronder regionale en lokale autoriteiten, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en andere relevante belanghebbenden. In februari 2021 heeft de Roemeense regering 12 openbare raadplegingsevenementen en 20 interministeriële bijeenkomsten georganiseerd om prioriteit te geven aan de investeringen en hervormingen die in het herstel- en veerkrachtplan moeten worden opgenomen. Na de overlegvergaderingen met belanghebbenden en tussen ministers werd het ontwerpplan gepubliceerd voor openbare raadpleging en kort gepresenteerd aan het parlement voordat het door de regering werd aangenomen en vervolgens bij de Commissie werd ingediend.

(54) Om voldoende draagvlak bij de relevante actoren te waarborgen, is het van cruciaal belang dat alle betrokken regionale en lokale autoriteiten en belanghebbenden, met inbegrip van de sociale partners, bij de in het plan opgenomen investeringen en hervormingen worden betrokken gedurende de volledige uitvoering ervan.

Positieve beoordeling

(55) Nu de Commissie het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië positief heeft beoordeeld en concludeert dat het herstel- en veerkrachtplan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241, moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2 van en bijlage V bij die verordening, in dit besluit de voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan noodzakelijke hervormings- en investeringsprojecten worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun en steun via leningen.

Financiële bijdrage

(56) De totale kosten voor het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië worden op 29 181 842 750 EUR geraamd. Aangezien het herstel- en veerkrachtplan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU)

2021/241 en aangezien voorts het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan lager is dan de maximale financiële bijdrage die voor Roemenië beschikbaar is, moet de aan het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië toegewezen financiële bijdrage gelijk zijn aan het totale bedrag van de totale geraamde kosten van het plan voor Roemenië.

(57) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de berekening van de maximale financiële bijdrage voor Roemenië uiterlijk 30 juni 2022 worden bijgewerkt. Daarom moet overeenkomstig artikel 23, lid 1, van die verordening nu een bedrag voor Roemenië beschikbaar worden gesteld dat de in artikel 11, lid 1, punt a), van die verordening bedoelde maximale financiële bijdrage niet overschrijdt, voor een juridische verbintenis op uiterlijk 31 december 2022. Indien noodzakelijk moet de Raad na het bijwerken van de maximale financiële bijdrage op voorstel van de Commissie dit besluit wijzigen om onverwijld de bijgewerkte maximale financiële bijdrage, berekend overeenkomstig artikel 11, lid 2, van die verordening, daarin op te nemen.

(58) Voorts heeft Roemenië steun via leningen aangevraagd om aanvullende hervormingen en investeringen te ondersteunen. Het maximale volume van de door Roemenië aangevraagde leningen bedraagt minder dan 6,8 % van zijn bruto nationaal inkomen in 2019 in lopende prijzen. Het bedrag van de geraamde totale kosten van het plan is lager dan het totaal van de voor Roemenië beschikbare financiële bijdrage en de aangevraagde steun via leningen.

(59) De te verlenen steun moet worden gefinancierd uit de middelen die de Commissie op grond van artikel 5 van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad[8] namens de Unie heeft opgenomen. De steun moet worden betaald in termijnen zodra Roemenië de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt.

(60) Roemenië heeft verzocht om voorfinanciering van 13 % van de financiële bijdrage en van 13 % van de lening. Dat bedrag moet aan Roemenië ter beschikking worden gesteld onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met de overeenkomst bedoeld in artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 (“de financieringsovereenkomst”) en de leningsovereenkomst bedoeld in artikel 15, lid 2, van die verordening ‘”de leningsovereenkomst”).

(61) Dit besluit moet de uitkomst onverlet laten van eventuele procedures met betrekking tot de toekenning van middelen van de Unie in het kader van andere programma’s van de Unie dan de faciliteit of van eventuele procedures met betrekking tot verstoringen van de werking van de interne markt, met name uit hoofde van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag. Het doet geen afbreuk aan het vereiste dat de lidstaten, uit hoofde van artikel 108 van het Verdrag, de Commissie op de hoogte brengen van voorgenomen steunmaatregelen,

[8] PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1
Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan van Roemenië op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormings- en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen alsmede de aanvullende mijlpalen en streefdoelen met betrekking tot de betaling van de lening, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2
Financiële bijdrage

1. De Unie stelt aan Roemenië een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 14 239 689 750 EUR. Een bedrag van 10 211 538 399 EUR wordt beschikbaar gesteld om uiterlijk 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd[9]. Indien de in artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde bijwerking voor Roemenië een bijgewerkte maximale financiële bijdrage oplevert die gelijk is aan of hoger is dan 14 239 689 750 EUR, wordt een verder bedrag van 4 028 151 351 EUR ter beschikking gesteld om van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd. Indien de in artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde bijwerking voor Roemenië een bijgewerkte maximale financiële bijdrage oplevert die lager is dan 14 239 689 750 EUR, wordt het verschil tussen de bijgewerkte maximale financiële bijdrage en het bedrag van 10 211 538 399 EUR ter beschikking gesteld om overeenkomstig de procedure van artikel 20, lid 8, van Verordening (EU) 2021/241 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Roemenië in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Als betaling voor voorfinanciering wordt een bedrag van 1 851 159 668 EUR ter beschikking gesteld dat gelijk is aan 13 % van de financiële bijdrage. De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.

3. De voorfinanciering wordt vrijgegeven onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met de financieringsovereenkomst. De voorfinanciering wordt vereffend door deze evenredig in mindering te brengen op de betaling van de tranches.

[9] Dit bedrag komt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Roemenië in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de in artikel 11 van die verordening beschreven methode.

4. De vrijgave van de tranches in overeenstemming met de financieringsovereenkomst is afhankelijk van de beschikbare middelen en van een besluit van de Commissie overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241 dat Roemenië de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Om in aanmerking te komen voor betaling, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van de in lid 1 bedoelde juridische verbintenissen, worden de mijlpalen en streefdoelen door Roemenië uiterlijk op 31 augustus 2026 gehaald.

Artikel 3
Steun via leningen

1. De Unie stelt Roemenië een lening van ten hoogste 14 942 153 000 EUR beschikbaar.

2. De steun via leningen wordt door de Commissie in termijnen aan Roemenië beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Als betaling voor voorfinanciering wordt een bedrag van 1 942 479 890 EUR ter beschikking gesteld dat gelijk is aan 13 % van de lening. De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.

3. De voorfinanciering wordt vrijgegeven onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met de leningsovereenkomst. De voorfinanciering wordt vereffend door deze evenredig in mindering te brengen op de betaling van de tranches.

4. De vrijgave van de tranches in overeenstemming met de leningsovereenkomst is afhankelijk van de beschikbare middelen en van een besluit van de Commissie overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241 dat Roemenië de aanvullende mijlpalen en streefdoelen die door de lening worden gedekt en die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Om in aanmerking te komen voor betaling, worden de aanvullende mijlpalen en streefdoelen door Roemenië uiterlijk op 31 augustus 2026 gehaald.

Artikel 4
Geadresseerde

Dit besluit is gericht tot Roemenië.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter